

Slovakian abstracts – Archaeologies 1.2

1. Pedagógia minulosti

K. Anne Pyburn, Indiana University, USA

Súhrn. Ak archeológia mô_e pohoťovo podporova_ politické násilie, musí existova_ spôsob ako predchádza_ tejto situácii t_m, _e archeológia bude vypracováva_ a_ podporova_ mierové rie_enia politick_ ch konfliktov. K_ú_ k_ revolúcii v_ archeológii le_í v_ obzpoznaní subtílnych odkazov, pomocou ktor_ ch (a získan_ ch vedomostí) sa u_íme vzdelávaniu v_ rámci nov_ ch anti – koloniálnych postojov.

2. V_u_ ba dejín umenia Mayov

Marvin Cohodas, University of British Columbia, Canada

Súhrn. 30 – ro_ ná pedagogická skúsenos_ priviedla autora k_ obzpoznaníu dôle_ it_ ch v_ sledkov, ktoré sa ukázali pri prezentácii dejín umenia Mayov. Uvedomujúc si aj politick_ ch dôsledkov svojho úsilia, za_ al prebera_ za ne zodpovednos_ za lenením príslu_ níkov mayskej komunity do svojej v_u_ by a_ on_ trukcií minulosti. To zv_ ilo kvalitu jeho u_ enia a_ tiku jeho praxe.

3. Fakt alebo _pekulácia? Ako feministická perspektíva mô_e pomôc_ _tudentom porozumie_ _o archeológovia vedia a_ o si myslia, _e vedia

Julia A. Hendon, Gettysburg College, USA

Súhrn. Ak si uvedomujeme dôle_ itos_ vzdelávania verejnosti a_ omunikácie s_ ou, musíme sa zamyslie_ nad archeologickou pedagogikou. V_u_ ba _tudentov bakalárskeho stup_ a bude efektívnej_ ia, ke_ sa pri nej zdôraznia v_ sledky teórie, metodológie a_ tika sa bude pova_ ova_ za integrálnu a_ strednú sú_ as_ archeologickej praxe. Pomocou príkladov z mojej pedagogickej praxe na rôznych americk_ ch akademick_ ch in_ titúciách sa zam_ am nad skuto_ nos_ ou, ako sa feministicky orientovan_ v_ skum pedagogicky osved_ il pri oboznamovaní _tudentov so spôsobom vedenia v_ skumu, pou_ ívaní viacer_ ch línií dokazovania a_ verifikácie interpretácií.

4. Revolúcia *bude* televízna¹: Archeologická v_ chova v_ Afrike a_ zva “verejnej” archeológie – nieko_ ko príkladov z_ ťu_ nej Afriky²

Alinah Kelo Segobye, Cambridge University UK

Súhrn. Archeológia sa teraz pova_ uje za dôle_ it_ prame_ pre rozvoj pamiatkárstva v_ Afrike. Archeologická v_ chova je v_ ak nedostato_ ne financovaná. Tento príspevok poukazuje na niektoré v_ zvy a_ príle_ itosti pre rozvoj verejnej archeológie v_ Afrike na základe príkladov z_ Botswany a_ ťu_ nej Afriky.

5. Vyu_ ovanie revolu_ nej archeológie: africké experimenty s vytváraním histórie a pamiatkárstvom

Peter R. Schmidt, University of Florida, USA

Súhrn. Tento príspevok sa zakladá na skúsenostiach afrických študentov, ktorí študovali pamiatkárstvo v Tanzánii a Eritrei. Autor poukazuje na potrebu praktických prístupov, ktoré zdôrazujú samostatné rozhodovanie a časť profesionálnej sebadôvery v kontexte rýchleho pokroku a politického rozvoja. Tieto perspektívy v ňu by vzbudili pozitívny ohlas študentov, ktorí vidia príležitosť zaoberať sa vlastnými archeologickými pamiatkami z vlastného uhlu pohľadu.

6. Predstierané rituály: reflexie o vzťahu archeológie a výchovy na príklade skupiny detí v Rio de Janeiro, Brazília

Marcia Bezerra, Catholic University of Goiás (UCG), Brazil

Súhrn. Tento príspevok prezentuje výsledky výskumu medzi skupinou brazílskych školákov, ktorí odpovedali na otázky ako vidia archeológiu, ako ich vedomosti o minulosti vplývajú na pochopenie prítomnosti a ako ich skúsenosti z prítomnosti ovplyvňujú ich nazeranie na minulosť.

7. *Mesolore*: výzva kritického myslenia

Liza Bakewell a Byron Ellsworth Hamann, Brown University

Súhrn. Autori sú tvorcovia interaktívneho multidisciplinárneho edukačného programu *Mesolore*, ktorého úlohou predstaviť minulé aj súčasné stredoamerické kultúry. Popisujú štruktúru a cieľ svojho multidisciplinárneho prístupu z pohľadu archeológie.

8. Účelová výzva: rodová archeológia

Bettina Arnold, University of Wisconsin-Milwaukee, USA

Súhrn. Tento príspevok sa zaoberá vzťahom výzvy a politických vyjadrení, najmä o sťažnosti úlohy feministickej kritiky vo vývoji archeológie a niesta tejto kritiky v ňu.

9. Ďalší svet a ďalšia archeológia? Koloniálna prítomnosť a návrat politiky.

Yannis Hamilakis, University of Southampton, UK

Súhrn. Autor identifikuje výrazne agresívny koloniálny projekt v Iraku a Afganistane a zamýšľa sa nad katastrofálnymi dôsledkami zlyhania západnej archeologickej komunity v neadekvátnej reakcii na podmienky toho ktorého národa. Uprednostňovanie archeológie aktívne prispieva nielen k legitimizácii ilegálnej a neetickej vojny, ale aj k nastoleniu režimu moci a pravdy, ktorú sa vojna snaží zaviesť. Apeluje na WAC, aby decentralizovala svoj pohľad, ktorým zodpovedá videniu západných metropolí a umožnila "periférii" prevziať iniciatívu pri nastolení a obhajobe alternatívnych archeologických epistemológií.

10. Objavujúci východnú Európu: perspektívy budúcej spolupráce WAC s bulharskou a východoeurópskymi krajinami.

Tsoni Tsonev, Institut of Archaeology and Museums, Bulgaria

Súhrn. V tomto príspevku poukazujem na vzťah medzi vznikom WAC ako morálnej a politickej reakcie na režim apartheidu v Južnej Afrike a zmenami v Európe po páde Berlínskeho múru. Archeológia ako svojprávna disciplína sa u nás nemôže schovávať za falšovaný objektivismom. Potreba prehodnotiť smutnú nacionalistickú minulosť väzby európskych štátov vytvára nutnosť odhaľovania väzieb archeológie s nacistickými a komunistickými režimami. Zaoberám sa post - komunistickou realitou v Bulharsku a spôsobom akým archeológovia reagujú na komercializáciu ochrany pamiatok. Navrhávam hlavné smery, ktoré sú dôležité pre spoluprácu WAC s Bulharskom a inými východoeurópskymi štátmi. Najdôležitejšie je kooperatívne úsilie WAC a balkánskych archeológov o humanizáciu disciplíny. Počas 90 – tých rokov sa stalo zrejmom, že pomocou svojej vizuálnej prezentácie prispela archeológia k uprednostneniu nacionalistických prístupov, ktoré viedli k vojne na Balkáne.

11. Postkoloniálna kritika vo One World Archaeology: Kde je miesto severnej Afriky?
Elena A.A.Garcea, Universitá di Cassino, Italy

Súhrn. Severná Afrika bola dlho považovaná ako predznamenie južnej Európy. Keď sa stalo zrejmé, že severoafrickí archeológovia sledujú ne-európsku dynamiku, boli vylúčení zo súasných diskusií a recenzí. Tento príspevok ponúka postkoloniálnu kritiku vychádzajúcu z terénnej práce v dvoch severoafrických krajinách: Líbya a Sudán. Zaujímavým aspektom je subjektná úloha archeológov, ktorá vedie k novému ponímaniu prítomnosti. Zaoberám sa perspektívami archeológa vzhľadom na ekonomický rozvoj a využívaní zdrojov. Nakoniec navrhujem prehodnotenie postavenia severoafrickej archeológie v súčasnej archeologickej diskusii a vo vzťahu k dnešným sociálnym a politickým udalostiam

Translated by Eduard Krekovič